Kaupunkienergia/Patomeri 28.5.2021

Eduskunnan talousvaliokunnalle

toimitetaan osoitteeseen:
lauri.tenhunen@eduskunta.fi
kopio:
tav@eduskunta.fi

Viite: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi energian alkuperätakuista HE 87/2021 vp

Vantaan Energia Oy:n lausunto talousvaliokunnalle koskien hukkalämmön määritelmää valmisteilla olevassa energian alkuperätakuulainsäädännössä

1 Vantaan Energia Oy

Vantaan Energia Oy on Vantaan kaupungin (60 %) ja Helsingin kaupungin (40 %) omistama energiayhtiö. Yhtiön pääliiketoimintana on sähkön- ja lämmöntuotanto sekä lämmön ja muiden energiapalveluiden myynti. Sähköverkkoliiketoiminnasta Vantaan alueella vastaa Vantaan Energia Oy:n tytäryhtiö (100 %) Vantaan Energia Sähköverkot Oy.

Vantaalla noin 80 % kiinteistöistä on Vantaan Energian lämmönjakelun piirissä. Omien lämpöasiakkaidensa lisäksi Vantaan Energia myy merkittäviä määriä lämpöä naapurikaupunkiensa energiayhtiöille edistäen näin laajempaa fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämistä.

Vantaan Energian lämmöntuotannosta noin puolet on peräisin kierrätykseen kelpaamattoman jätteen käsittelyprosesseissa ja poltossa syntyvän lämmön talteenotosta. Tämän lisäksi Vantaan Energia käyttää tuotannossaan biopolttoaineita, maakaasua, kivihiiltä ja turvetta. Yhtiö luopuu fossiilisten polttoaineiden käytöstä kolmessa vaiheessa: turpeesta vuonna 2021, kivihiilestä vuonna 2022 ja maakaasusta vuonna 2026.

2 Lausunto talousvaliokunnalle

Vantaan Energia näkee valmistelussa olevan alkuperätakuulainsäädännön hyvänä asiana, sillä se tuo selkeät pelisäännöt energian alkuperätakuiden määrittämiseksi.

Esitämme lausunnossamme muutosta käsittelyssä olevaan alkuperätakuita koskevaan lainsäädäntöön siten, että erilaisissa kierrätysprosesseissa materiaalikierrätykseen kelpaamattoman

jätteen käsittelyprosesseissa ja poltossa talteen otettu lämpö määriteltäisiin hukkalämmöksi.

Esitämme muutosta lakiesityksen alla määriteltyyn kohtaan:

Laki energian alkuperäistakuista HE 87/2021

7 säädöskohtaiset perustelut
Kappale 7.1 laki energian alkuperätakuista

1. luku. Yleiset säännökset

2 § Määritelmät
6. Kappale

Lakiesityksen kohdassa 7.1 todetaan hukkalämmön määrittelystä seuraavasti: *”Kotimaisissa jätteenpolttolaitoksissa jätteenpoltto liittyy kiinteästi energian hyötykäyttöön, eikä jätteenpoltosta saatavaa lämpöä ole katsottavissa hukkalämmöksi”*.

Jätteenpolton pois rajaamisen perustelu ei mielestämme ole linjassa lakiesityksen muiden kohtien kanssa eikä sitä ole juurikaan perusteltu lakiesityksessä tarkemmin. Näkemyksemme mukaan se on ristiriidassa myös EU:n REDII:n määritelmien kanssa. Kaikkein eniten rajaus on mielestämme ristiriidassa nykyaikaisen jätteen polton todellisuuden kanssa, jossa polttoon ohjataan vai erilaisista kierrätysprosesseista hyötykäyttöön kelpaamaton jäte.

Hukkalämpö on määritelty lakiesityksen 2 §:ssä seuraavasti:
” 6) hukkalämmöllä [tarkoitetaan] teollisuus- tai sähköntuotantolaitoksissa tai palvelualalla sivutuotteena väistämättä syntyvää lämpöä, joka katoaa käyttämättömänä ilmaan tai veteen, jos sitä ei johdeta kaukolämmitys- tai jäähdytysjärjestelmään, jos on käytetty tai käytetään yhteistuotantoprosessia taikka jos yhteistuotanto ei ole mahdollista;”.
Lakiesityksen kohdassa 7.1 todetaan hukkalämmön määrittelystä lyhyesti: *”Kotimaisissa jätteenpolttolaitoksissa jätteenpoltto liittyy kiinteästi energian hyötykäyttöön, eikä jätteenpoltosta saatavaa lämpöä ole katsottavissa hukkalämmöksi”.*

Edellä mainittu lakiesityksen hukkalämmönmääritelmä ei sulje pois kierrätysprosesseissa kierrätykseen kelpaamattomasta jätteestä saadun energian määrittämistä hukkalämmöksi. Kohdassa 7.1 se kuitenkin suljetaan pois, eikä sitä perustella juurikaan lakiesityksessä.

Jos asiaa tarkastellaan EU:n lainsäädännön näkökulmasta, niin myöskään REDII perusteella kierrätykseen kelpaamattomasta jätteestä hyödynnettyä energiaa ei pitäisi poissulkea suomalaisessa lainsäädännössä hukkalämmön määritelmästä.

Vantaan Energian näkemys on, että yllä esitetty lakiehdotuksessa oleva jätteen energiahyödyntämisen rajaus pois hukkalämmön määrittelystä on ristiriidassa sekä REDII:n sisältämien määritelmien että kansallisten uusiutuvan energian edistämistavoitteiden kanssa. Vantaan Energian näkemyksen mukaan myös jätteen energiahyödyntämisen rajaus pois hukkalämmön määrittelystä on lisäksi ristiriidassa sen tosiasian kanssa, että jätteen energiahyödyntäminen on nykyisin todellakin vain kierrätyskelvottoman ja muuten hukkaan menevän materiaalin hyödyntämistä lämpönä.

3 Vantaan Energia Oy:n esitys

Vantaan Energia esittää seuraavaa muutosta energian alkuperälainsäädäntöesitykseen:

Muutetaan hallituksen esityksen kappaleen 7.1, 1.luvussa, 2. §:ssä 6. kappaleen viimeinen lause kuulumaan seuraavasti:

- Nykyinen kirjaus: *”Kotimaisissa jätteenpolttolaitoksissa jätteenpoltto liittyy kiinteästi energian hyötykäyttöön, eikä jätteenpoltosta saatavaa lämpöä ole katsottavissa hukkalämmöksi”.*
- Vantaan Energian esittämä korvaava kirjaus: ***Kotimaisissa jätteenpoltto- ja jätteenkäsittelylaitoksissa syntyvä lämpö katsotaan hukkalämmöksi siltä osin, kun kyseessä on kierrätykseen kelpaamattoman syntypaikkalajittelusta, teollisesta kierrätysprosessista tai muusta kierrätysprosessista ylijääneen tavanomaisen tai vaarallisen jätteen energiahyödyntämisestä.***

Yllä esitetyn kirjausmuutoksen lisäksi Vantaan Energia esittää, että alkuperätakuuasetuksessa tulisi myöhemmin tarkasti määritellä, miten jätteen hukkalämpökelpoisuus eli jätteen kierrätyskelvottomuus määritellään tarkemmin. Kierrätyskelvottomuuden määritelmä on oleellista, jotta hukkaan menevästä jätteestä hyödynnetty lämpö voidaan luotettavasti määritellä hukkalämmöksi ja antaa sille alkuperätakuut.

Vantaan Energian perustelut:

- Nykyaikaisessa jätteenpoltossa on kyse erilaisissa kierrätys- ja lajitteluprosesseissa kierrätyskelvottomaksi todetun jätteen energiasisällön hyödyntämisestä jätehierarkian mukaisesti lämmöksi ja sähköksi. Ilman energiahyödyntämistä tämän jätteen sisältämä

energia menisi täysin hukkaan aivan vastaavasti kuin esimerkiksi mereen menevä tehtaan hukkalämpö.

- Nykyaikainen jätteen energiahyödyntäminen on keskeinen elementti kiertotaloudessa ja mahdollistaa tehokkaan materiaalien kierrätyksen vielä pitkälle tulevaisuuteen ennen kuin kierrätys saadaan teknistaloudellisesti niin toimivaksi, ettei kierrätykseen kelpaamattoman jätteen polttamista enää tarvita. Jätteen kierrätys tehokkaasti on tällä hetkellä mahdoton toteuttaa, ellei kierrätyskelvottomalle hukkaan menevälle jätteelle löydy hyötykäyttökohdetta.
- Selkeä määrittely siitä, että vain kierrätys- ja lajitteluprosesseissa kierrätyskelvottomaksi todetun jätteen hyödyntäminen lasketaan hukkalämmöksi, edistää kierrätystä. Näin siksi, ettei lajittelemattoman jätteen energiahyödyntämisestä saatu lämpö saisi hukkalämpöstatusta, mikä ohjaa mielestämme lajittelemaan jätettä.
- EU:n lainsäädäntö ei edellytä jätteenpolton poissulkemista hukkalämpöstatuksesta.

Lisätietoja lausunnosta antaa:
Liiketoimintajohtaja Kalle Patomeri p. 050 529 4158
kalle.patomeri@vantaanenergia.fi

Vantaalla 28.5.2021

VANTAAN ENERGIA OY

Jukka Toivonen
toimitusjohtaja